

ABONAMENTUL

Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 c
Pe 1 lună . 2 c

Num. de Duminecă
Pe un an 4 Cor. — Pen-
tru România și America
10 Cor.

Num. de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
un 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA
și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferenc-utca 20.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.

Manuscripte nu se îna-
poiază.

Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Mitropolitul Ioan Mețianu.

Biserica ortodoxă română din Transilvania și Ungaria are o rară și frumoasă sărbătoare. Supremul ei șef, Mitropolitul Ioan Mețianu, împlinește o vârstă patriarhală, optzeci de ani dela nașterea sa.

Din prilejul acesta, mâne Duminecă se vor celebra slujbe deosebite în toate bisericile din cele trei dieceze sufragane. Episcopul nostru Ioan I. Papp înconjurat de întreg clerul din Arad a fost Joi, ziua exactă a aniversării, la mănăstirea Hodoș-Bodrog, celebrând acolo cu toată pompa bisericească ziua aniversară. Iar pentru mâne a lansat circulare, către toate parohiile, în care stabilește programul serbărilor și îngrijește ca acestea să fie cât mai splendide, mai impozante. Direcțiunea seminarială a făcut zi de sărbătoare, din aceasta zi, dând ferii elevilor.

Dieceza Aradului are doar cuvânt îndoit să serbeze. Iubilantul Mitropolit a guvernat aproape un sfert de veac și ca episcop aceasta dieceză.

Sărbarea are un caracter mai mult bisericesc, dar la noi, unde biserica se confundă așa de mult cu întreaga noastră viață organică, astfel de sărbări nu rămân niciodată mărginite la anumite cadre.

O sărbătoare a bisericii este și a noastră, precum noi suntem fii bisericii și ea mama noastră a tuturor. În cazul de față nici nu eră vre-un motiv, ca să nu fie, dimpotrivă erau multe ca din sărbătoarea aceasta a bisericii să se facă și o sărbătoare națională. Prilejul este așa de frumos și capul actual al bisericii ortodoxe este vrednic de aceste sărbări nu numai ca metropolit, ca șef al bisericii, ci și ca om în toate privințele.

Mitropolitul Ioan Mețianu este un bărbat de croială fără îndoială extraordinară. Natura l-a creat om întreg, i-a dat și fizic necesar, pentru energiile extraordinare ce a sădit într'ânsul. Aceasta îi explică repede urcare a scării hierarhice pe care o suie cu pași siguri până sus la cea din urmă treaptă unde poate între noi ajunge vre-un muritor.

Privindu-l în toate fazele vieții, pretutindenea aflăm aceste două însușiri: hărnicia și puterea sa uriașă de muncă, călăuzindu-l fără întrerupere. Ar fi destul de ex. a i-se scrie rodnică-i activitate de episcop din dieceza Aradului, pentru a i-se consacra o pagină dintre cele mai frumoase din istoria vieții noastre bisericești.

Nu credem însă că mitropolitul Mețianu să se mulțumească numai cu acest rol. Nu

de aceea a părăsit el Aradul, unde muncise și crease atâta, unde se simțea bine și unde îi era mai mult ca ori unde asigurată ținna bătrânețelor când omul caută această ținna, ca să doarmă pe laurii câștigați în Arad.

Nu, mitropolitul Mețianu la vârsta de 71 ani nu căuta ținna, ci mergea sus, la culme, de unde dominezi tot orizontul, dacă ochiul tău are nevoie de a privi, de unde însă te ferești dacă ești fricos de fulgere și trăsnete cari acolo mai ales se descarcă.

Iată de ce sunt îndreptățite cele mai mari nădejdi ce biserica și neamul leagă încă de acum înainte de Mitropolitul Mețianu. Trăim vremuri extrem de grele și pentru ca să ieșim cu bine din ele, ne trebuiesc cârmaci extraordinari. Ni ar trebui un al doilea Șaguna ca să străbatem norocos urgia acestor vremuri.

Insemna-va istoria, de un noroc ori măcar de un bine mai mic că în aceste vremuri grele a stat în fruntea bisericii, aceasta este problema grea dar foarte frumoasă a restului de viață a mitropolitului Mețianu.

Noi, o mărturisim cu francheță, suntem cu toată încrederea în cârmaciul de azi al bisericii ortodoxe. Am fost aceia, cari l-am combătut mai mult, l-am combătut pe vremuri chiar cu asprime, aveam și atunci însă convingerea că dacă în Mitropolitul Mețianu vor amuți odată patimile, nedeșlipite de orice fire omenească, ceace ar rămânea ar fi foarte prețios într'ânsul. Mitropolitul Mețianu privește azi din culmea celor 80 de ani și a poziției sale asupra lucrurilor omenești. Mărire, vanitate, bogăție, ambiție cu un cuvânt toate deșertăciunile îi sunt așternute la picioare. Tot a căpătat ce a putut da soarta, ceace îi mai lipsește trebuie să și câștige singur: binemeritarea dela istorie. Soarta l-a favorizat și aci, i-a dat condițiunea pentru a și-o putea câștiga: sănătatea și forța.

Indeosebi în direcție morală așteaptă acum mult neamul dela dânsul. A strâns multe bunuri materiale, a fost un chivernisitor bun, vor rămânea multe instituții, fundațiuni, după dânsul, totuș ca unul dintre cele mai frumoase acte ale vieții sale va fi amintită apărarea bărbătească ce acum vre-o trei ani a ținut-o în Budapesta, cu ocazia unei anchete școlare când asemenea unui Șaguna, a unui Inocențiu Klein a sărit într-o apărare a școlii naționale.

A fost atât de înălțătoare purtarea sa de atunci încât în momentele acelea trebuia să i iertăm toate ce ni-a făcut să-l criticăm, ori să-l muștrăm vreodată. Atunci am zis:

judecata asupra mitropolitului Mețian nu e încă definitivă, ceace va face ca mitropolitul acea îi va rămânea caracteristica adevărată a personalității lui.

Pentru că suntem convingși, că păstoria I. P. S. Sale este spre binele bisericii și a neamului, sărbătorim și noi din toată inima ziua aceasta și îi aducem și noi prinusul nostru de fiiască stimă și venerație. Dăru-iască-i cerul încă mulți ani de sănătate deplină și facă Providența, ca atunci, când il va chema la sine să și fi terminat misiunea pe deplin, ca istoria să-l poată număra între aceia cărora îi se închină cu recunoștință posteritatea.

Intru mulți ani Stăpâne!

Remanieri în cabinetul comun. Se știe, că ministrii *Aehrenthal* și *Schönaich* în una dintre ședințele viforoase ale delegațiunilor din iarnă au promis că vor urca solda armatei comune începând dela întâiu Ianuarie 1908. Resistența partidelor și a guvernului ungar însă a zădărnicit nădejdiile ofițerimei, astfel că urcarea se va face numai dela întâiu Octomvrie 1908. În consecința conduitei lor politice ministrii și-au prezintat ieri abdicarea, M. Sa însă se spune că a refuzat-o. Abdicarea aceasta nu e deci decât o concesie de formalitate pentru partidul socialiștilor creștini, cari dintru început au fost cei mai energici sprijinitori ai soldei. *Aehrenthal* și *Schönaich* de altfel posed încrederea deplină atât a M. Sale cât și a celorlalte partide din Reichsrath.

*

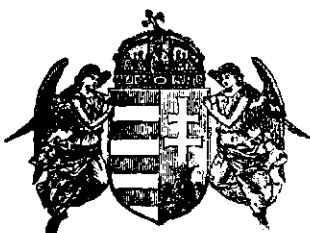
Complicații în jurul soldei. Prevederile noastre s'au adeverit. Pactul încheiat alaltăieri la Viena în privința soldei a învrăjbit viesparul partidelor maghiare.

Ziarele și campionii kossuthiști s'au rostit în termeni aprinși despre ținuta lui *Wekerle*, pe care o numesc o capitulare națională rușinoasă. Partidul independist în majoritate privește chestiunea soldei de o cardinală chestiune politică — și nu financiară. Fără »concesii« nici nu și-au putut inchipui să dea o pară măcar pajurei cu două pliscuri. Dar să vedem.

Pe culoare și în decursul ședinței de aseară s'au discutat viu punctele pactului. S'a spus că *Wekerle* a încheiat pactul în ascuns, nesocotind partidele. *Kmetty*, doritor de a și pune totdeauna persoana în relief în senzației, pe la sfârșitul ședinței de aseară a propus, iar cei 14—15 deputați aflători de față au primit ca ședința de azi să se

Neumann M.

stabiliment de haine bărbătești, copii și fete.

furnisorul curții ces. reg. în Arad.

Mare asortiment în

haine gata de prima calitate.

Stabiliment deosebit pentru comande făcute după măsură.

pue pe Luni, ca astfel partidele să aibă posibilitatea de a se sfătui într-o chestiune atât de gravă, socotită de cea mai rușinoasă derută a principiilor 48-iste.

Aflând ministrii de farsa politică ce li-s'a tras, au grăbit la parlament. Wekerle s'a arătat surprins de tactica asta a kossuthiștilor, declarând că el anterior pertractase cu corifeii kossuthiști și că condițiile de pactare s'au deliberat în amănunte în consiliul de ministrii ungar. Andrassy a spus, că nu înțelege toată șcenăria și tendința de a discredită guvernul, care e deja pe cale să realizeze în curând postulatele naționale.

Foc de rachete — aranjat pe socoteala prostitului popor maghiar, — căci noi îi cunoaștem până în măruntae. Se va găsi ușor o formulă împodobită în culorile șovinismului, ca de atâtea ori, — iar partidul kossuthist se va gudura încurând la picioarele sublimului »trias« ca un câne fidel și lacom după fărâmurile puterii.

Wekerle pare c'a și găsit-o. A promis adică ieri, că va urcă solda honvezilor...

Punctele învoiei încheiate alaltăieri la Viena sunt:

1. Pe anul 1909 se trec în budget *nouă milioane cor.* pentru urcarea soldei ofițerimei dela armată comună.
2. Solda e urcată retroactiv, calculând dela 1 Octomvrie 1908.
3. Pentru soldați se ia în budget suma de 500 mii cor. îmbunătățindu-se astfel și solda lor.
4. Pe anul 1909 se dau spre acelaș scop trei și jumătate mil.
5. Incepând cu 1910 se va trece în budget permanent suma de 9 mil. cor.
6. Termenul convocării delegațiunilor nu s'a statorit. În privința aceasta vor ma urmă în curând tratative.

Clironomul despre fuziune. Acțiunea desvoltată în interesul fuzionării partidului independist cu cel constituțional a conținut de câteva zile pe deplin. Lumea politică a rămas surprinsă de potolirea asta repentină a agitațiilor pornite cu atâtea zarvă. Azi deja când nime nu se mai ocupă cu ideea fuzionării, »A nap« lansează senzația că moștenitorul de tron, Francisc Ferdinand, ar fi zădărnicit totul. Lumea politică din Austria a primit cu bucurie — scrie »A nap« — ideea fuzionării, dar moștenitorul de tron s'a declarat împotriva pe motiv că nu voește să lege viitorul țării pe zece ani de voința unui singur partid. Nimenea nu știe ce schimbări vor urma în constelația Europei și ce soartă va avea tronul, deci el — clironomul — nu poate lua frânele domniei bazat pe un partid legătuit pe zece ani.

Reducem valoarea acestor informațiuni, căci suntem în curat cu tendințele svonurilor de acest fel.

Se frânge.

N'a fost nici odată, nu e azi și n'are să fie nici în viitor Ungaria stat național maghiar, căci e absurdă presupunerea, că fie germanii, fie slavii, fie mai ales românii din regatul ungar vor renunța vre-odată la fireasca lor dezvoltare națională. Silințele de a da vieții publice din Ungaria aparențele naționale maghiare pot să aibe rezultatul, că pe ici pe colo câte-un om slab de înger se dă ca Moldován Gergely ori ca alții cael după păr, dar masele mari stăruie și duc lupta pentru dreptate cu hotărîre din ce în ce mai bărbătească înainte. Acesta e mersul fireșc al lucrurilor, pe care nimeni și nimic nu poate să-l schimbe, și sunt acum patruzeci de ani, când s'a încheiat pactul dualist, lupta nu se purtă cu atâtea îndârjire ca azi, când toată lumea e convinsă, că nu sunt maghiarii în stare nici să asimileze pe ceilalți concetățeni ai lor, nici să conducă ei singuri afacerile publice ale regatului ungar.

Cei mai primejdioși dușmani ai statului ungar sunt dar aceia, cari stăruie cu îndărătnicie în gândul, că statul ungar numai ca stat național maghiar are rațiune de-a fi, căci, dacă e adevărat lucrul acesta, ei împing lucrurile spre desființarea statului ungar.

Augustul purtător al coroanei ungare, bătrânul monarh, asupra căruia sunt azi mai mult decât ori-și-când îndreptate privirile tuturor, vorbește totdeauna, când are ocaziune de a-și da pe față gândul, despre *popoarele sale*, iar nu despre *poporul seu* din regatul ungar, ține dar să se știe, că-i socotește pe români, pe germani și pe slavi deopotrivă cu maghiarii și că nu din îndemnul, nici cu voia sa se fac asupririle și prigonirile. Asupritorii profită de împrejurări și abuzează, când prigonesc, de putere, iar prin aceasta nu întăresc, ci slăbesc pe propria lor răspundere pozițiunea poporului maghiar, pe care-l reprezintă.

Ori-și-care ar fi împrejurările, în urma cărora s'a tolerat și se mai tolerează abuzul de putere, cei ce-l fac sunt urgisiți, provoacă prin asupririle și prin prigonirile lor lupte, care slăbesc statul ungar, și sunt mari interese generale, care cer ca aceste lupte să înceteze. Încercarea de ale curma prin prigoniri a reușit tot atât de puțin ca încercarea de a preface Ungaria în stat național maghiar: nu rămâne dar decât să se caute o formulă pentru asigurarea conviețuirii pașnice a popoarelor, care nu pot să fie desființate.

Aceasta e ceea ce a voit monarhul când a stăruit să se facă reforma electorală pe baza sufragiului universal.

Chestiunea e pusă cu cea mai deplină claritate, și acum trebuie să se frângă într'un fel: stările de până acum nu mai pot să dăinuiască, și statul ungar ori va asigura libertatea de dezvoltare națională pentru toate popoarele ce-l constituie ori își va pierde pozițiunea, pe care o are azi, căci masele celor nemulțumiți sunt împinse spre partea apuseană a monarhiei, unde dezvoltarea liberă e pentru toți cu puțință.

FOIȚĂ ORIGINALĂ A »TRIBUNEI«.

Femeile și literatura dramatică.

De Zaharie Bârsan.

Istoricul literarilor cari s'au ocupat cu evoluția literaturii feministe au constatat toți și totdeauna inapținuturile femeii pentru literatura dramatică. Încercări s'au făcut destule și de multe ori frumose, dar au rămas încercări; nici una n'a supraviețuit, nici una n'a avut trăinicia eternă.

În ceace privește romanul, poezia, povestirile și chiar articolele de jurnale, femeile dacă n'au reușit să se ridice la cîine știe ce înălțime, tot au putut să stea alături de scriitorii de seamă. În aceste genuri de literatură, analiza nu e așa de strînsă și de severă și pedestalul pe care se crează un caracter e cu mult mai larg și în timp și în spațiu. Și apoi ai toată libertatea descrierii și personalitatea ta e cea mai principală prismă prin care lași să se reflecteze celelalte personaje. De aceea femeile reușesc în genul impresionist, în scrisori și în comunicări personale.

Două cauze par a fi, de ce femeile se feresc în majoritate să scrie pentru scenă. Una provenită dintr'o privire cuminte asupra literaturii dramatice din trecut, în care se vede cum nici o femeie n'a putut să creze în genul acesta capo-

d'opere, și alta e un fel de sfilă instinctivă provenită din spiritul lor incapabil de o concentrare și de o concizie de fier, racerute de genul dramatic.

Cităm două talente însemnate în literatura feminisă, pe George Sand și M-me de Girardin, cari nici ele n'au reușit să dea teatrului opere adevărat trainice și nemuritoare.

Personalitatea feminină nu este așa de puternică să creze singură. În schimb ea imită. În literatură ca și în artă femeia reproduce ideile epocii sale, puse în circulație de spiritele mari. De aceea nici odată n'o să găsești în istoria literaturii vre-un curent pornit de-o femeie și mai puțin în teatru, femeia n'a găsit nici-odată prin ea însăși posibilitatea de a lucra dela sine, de a crea un teatru nou. Ea scrie romane, compune poezii, scrie scrisori, dar teatru îl scrie imitând ca să facă și ea ca altele. În aceste genuri ea și vecinic ea e care povestește vre-un episod din viața proprie, își plânge durerile și-și cântă bucuriile în versuri, și dacă se întâmplă să albe oarecare personalitate rămâne în șirul artiștilor acelei vremi, cum a rămas în Franța Luise Labbé M-me de Lafayette sau M-me de Gevliqué printre artiștii secolilor al XVI și XVII lea.

În teatru aceste calități personale, această analiză psihologică asupra persoanei tale, — singurul domeniu, în care femeia ar putea să rivnească la glorie, — această continuă preocupa-

ție de »seul« tău, nu sunt de ajuns. Puterea de a crea ființe diferite de tine, de ați imagina vieți opuse vieții tale, de-a te interesa de complicațiuni de existență și de pasiuni străine, asta e o muncă prea grea pentru firea feminină. Chiar atăzi când viața femeii a evoluat, apropiindu-se tot mai mult de cea a bărbatului, astăzi când femeia și-a lăpădat în mare parte și din zi în zi își lăpădă tot mai mult însușirile caracteristice intelectuale ale sexului său, astăzi când se »marculmează« din zi în zi, — în literatura dramatică femeile rămân la aceeași inferioritate ca în trecut.

Primele piese de teatru scrise de femei au avut un fond religios, apoi piese de educație ca expresie a epocilor când s'a scris acest fel de teatru. Mai târziu când teatru a ajuns interpretarea vieții adevărate, piesele femeilor în cea mai mare parte au avut un fond de iubire. Iubirea pare a fi caracteristica imaginației feminine.

— Doar madame Sand a adus o notă de psihologie socială. — Lor le-a lipsit întotdeauna claritatea și logica, aceste două calități mari fără de care nu se poate scrie teatru.

În teatru modern se scriu sute și mii de piese. Lumina rampli e pentru orice scriitor modern cerul albastru. De pe scenă poți mai ușor să propagi ideile, o mulțime enormă te ascultă și apoi și venitul bănesc e mai mare. Femeile se iau după majoritate și scriu și ele.

Dacă târguiți din articolele anunțate în ziarul nostru, vă rugăm ca la comandă să amintiți unde ați citit aceste anunțuri.

Panslavism, pangermanism, irredentism, ilirism sunt mofturi în fața propagandei, pe care o fac guvernul ungar și majoritatea nației ungare prigonind pe susținătorii statului ungar poliglot și ai pașniciei conviețuirii fiind în continuă emoțiune pe milioanele de români, germani și slavi, ai cărora frați se bucură în partea apuseană a monarhiei sub stăpânirea aceluiași monarh de toată libertatea de dezvoltare națională.

Nici după înfrângerea dela Mohaciu, nici după încheierea tratatului dela Carloveș, nici în timpul lui Iosif II, nici la înființarea imperiului austriac, nici după capitulațiunea dela Világos situațiunea nu a fost pentru regatul ungar atât de grea ca astăzi, când câteva mii de oameni nesățioși îl țin în continuă frământare.

Poporul maghiar, nemulțumit și el cu actuala stare de lucruri, e împins contra cetățenilor săi, cu care ar putea să trăiască, cum atâta timp a trăit, în bună pace, și nu mai e nimeni, care susține cu toată inima statul ungar în actuala lui organizațiune, și nu are nimeni destulă putere, ca să-l refacă potrivit cu propriile lor aspirațiuni.

Totul atârnă dela voința celui de sus!

Un epilog.

Di Oct. Tăslăuanu mă roagă prin »Lupta« să scriu »domiciliul« meu ca să-mi trimită martori pentru insultele ce i-am adresat de aproape două săptămâni. Am depeșat »Luptei« adresa mea. Aștept pentru partea pur personală.

Dar a venit momentul să dau publicului explicația »violentei« mele față cu directorul »Luceafărului«. Explicație esențială în această chestie. Iată-o:

Înainte de a fi scris eu un singur rând în »Lupta« dela noi, dl Tăslăuanu mă atacase, după cum se știe, deodată în două zile, în »Tribuna« și »Lupta«; în »Tribuna« vehement dar fără nici un motiv serios. Asta nu era nimic. Vorba e că în același timp dsa îmi trimise o scrisoare din care se vedește în chip luminos motivul adevărat al crâncenei sale campanii contra »domnului român«, »stăpân și stăpânitor exploatare«.

Până în timpul nostru femeea, n'a făcut decât să se povestească pe ea însăși, să-și povestească viața și-și declame impresiile, într'un cuvânt să scrie și ea literatură.

Dar meșteșugul dramatic e foarte deosebit de cel literar. În teatru puterea e »acțiunea« nu descrierea; se vorbește mai mult prin gesturi decât prin vorbe.

A zis odată Emil Faquet, că va veni o zi, când poezia nu va mai fi scrisă decât de femei. Poate că albă dreptate.

Tot așa am putea afirma, că odată și odată vor ajunge și femeile să scrie opere de teatru înțelese.

Trăind până acum femeea o viață exclusiv sentimentală și mediativă în iatacul ei, în literatură n'a putut decât să-și exprime sentimentele, emoțiile, pasiunile, pe cari le-a cunoscut observându-se pe ea însăși.

Dar acest fel de viață al femeii, când se va schimba, când femeea va ieși din rolul său sentimental, contemplativ și pasiv, când tinzând în fiecare zi să se apropie de acel al bărbatului, va intra și ea în activitatea universală, de sigur că va căuta atunci să-și exprime prin noui mijloace, condițiile noue de viață în intrupările lor artistice. Cine poate ști ce surprize ne păstrează literatura dramatică feminină de mâine?

E o ipoteză, dar care poate mâine să devie realitate.

Pentru azi, dar numai pentru azi, putem spune cu siguranță, că există o prăpastie enormă între temperamentul femeii și temperamentul dramatic.

Iată câteva specimene din această scrisoare (dte 8/19 Aprilie).

»Vă mărturisesc că aveam față de d-voastră sentimentele cele mai bune, legam chiar nădejdi de personalitatea d-voastră pentru viitorul politic al Ardealului... Am crezut deci că o purificare a moravurilor noastre e absolut necesară, dacă vom ca mâne poimâne să fim noi stăpânii (!!!) situației!... Astăzi de pildă o autonomie națională, cu oamenii cari îl avem, ar fi o adevărată nenorocire națională.«

Care va să zică, dl Tăslăuanu marele, intransigentul, nelpăcatul dușman al »Românilor stăpân și stăpânitori«; al cărturării noastre »exploatare« adecă jupuitoare a poporului — în ce scop ne-a insultat, ne-a terfelit și ne-a făcut de urgie în fața poporului? Ca dl Tăslăuanu cu ai d-sale să ajungă a fi »stăpânii situației«!! Deci »stăpânii« poporului! Ba legase »nădejdi« chiar și de mine, binevoise a se gândi chiar și la mine, ca împreună să devenim »stăpâni« în locul celor ce-l amărăsc pe d-sa cu insuportabila lor »stăpânire«! Și eu, Ingratul, am refuzat categoric!... Întreb pe orice om cu judecată matură și sentimente nefățirite — cum se califică o asemenea mândrețe de »politică«? Cum? Sirigi și alarmezi o lume întregă, vii cu idelle cele mai desastroase din străinătate, atâși lumea contra »stăpânitorilor« și a »stăpânitorilor români« ca după propria ta mărturisire, să le i-ai tu locul, să devii tu atăpânul situației!!...

Este sau nu este aceasta o peremptorie dovadă a demagogiei sale așa cum am caracterizat-o eu?

În același scrisoare d-sa îmi cerea să nu-l mai critic (deși nu scrisesem până atunci decât articolul din Convorbiri Literare!) și mă amenință apoi zicându-mi: »Aveți libertatea de a mă face prietenul sau dușmanul cel mai înviersunat al D-voastre«!!...

Care va să zică îmi punea revolverul în piept căutând să mă terorizeze de a nu-l mai critica! Și asta în momentul când publica articole contra mea în »Tribuna« și în »Lupta«! Nu care cumva să răspund la ele! Mi-se anunța ca »dușmanul cel mai înviersunat«, adecă cel mai furios, fără nici o rezervă!

Ni-se pare pare că orice om cult va înțelege acum, că față cu un asemenea adversar »literar«, față cu un asemenea reprezentant al »culturei«, care este capabil de asemenea amenințări anarhiste spre a intimida pe cei ce-l combat propaganda, — și atitudinea mea trebuia să se schimbe. Încă înainte de a fi apărut un singur articol al meu în »Lupta«, dl Tăslăuanu trimisese »Tribunei« un articol de o nespusei murdărie în contra mea, căutând să se apere pe sine — făgăduindu-ne chiar și o strajnică »critică« a cărții mele Grossösterreich! Toate astea la vre-o săptămână după ce îmi scrisese în amintita sa scrisoare: »Eu știu până în amăuunte tot ce ați făcut pentru acest neam; cunosc idealul pe care-l urmăriți cu o stăruință de admirat!!!...«

După toate aceste constatări, cred că orice om cu dreaptă judecată va înțelege acum lucruri pe cari nu le va fi înțeles poate mai înainte.

București, 7 Maiu 1908 v.

Aarel C. Popovici.

Lupta în comitate.

O tristă decadentă. Din Șiria ni-se scrie: E lucru știut, că la alegerile municipale generale deputatul cercual dr. St. C. Pop, a fost ales în două locuri dintre cari, la sfatul bărbatilor conducători, a abzis de mandatul dela Șiria. — Eram de credință, ca acest mandat la nici un caz nu va putea ajunge în mâni străine.

În urma abzicerii deci s'a defipt ziua de alegere pe 20 Maiu s. c. în care zi s'a și ținut alegerea, dovodindu-se totodată că fiind înțelegere și conducere bună, puținii oameni les învingători și li fac de rușine pe cei mulți, dar fără conducători și neuniți între sine. Și aceasta neunițe și neînțelegere a adus rușine pe capul șirienilor, — pe capul acelor șirieni, cari erau luați ca exemplu de model în ce privește simțimintele lor românești, — zic au adus rușine, — căci în ziua susnumită membru la congregație a fost ales un șvab renegat în locul rămas vacant prin abzicerea deputatului cercual.

Geniul național al șirienilor a suferit o grea lovitură, spiritul lui Iova Creștici s'a stins din șirieni. În locul acestuia s'a încuibat în ei pisma, ambiția deșartă și egoismul. Fiecare din ei vrea să fie mai mare, fiecare vrea să fie conducător și nici unul nu vrea sau nu știe să și calce pe inimă și să lucre din toate puterile sale pentru susținerea nămbului național al Șiriei. A fi din Șiria înseamnă a fi bun român. Șiria a avut în toate luptele noastre electorale cel mai mic procent de rădăcni, ei întotdeauna s'au știut însufleți de cauzele românești.

Care oare să fie cauza că dintr'odată decad așa de tare încât să alegă în locul deputatului, pe care cu așa de mare însuflețire l-am ales, un om, care e cel mai mare dușman al românilor în general.

Ne place a crede tuturora, că această pacoste a venit mai mult din prea mare încredere în puterile proprii ale poporului și din prea puțină apreciere a contrarului. Și nu ne vine a crede ca cineva dintre șirieni să fi dat mână de ajutor contrarului, fie aceea în ori și ce formă. În credința aceasta apoi sperăm, că în viitor vor da dovadă șirienii, că ei știu și face și desface, prin ce apoi să dea să înțeleagă străinului, că nu mai are ce căuta în castrele noastre.

Din România.

Congres. În zilele de 21 și 22 Maiu s. c., se va ține la Constanța, al IX congres al camerilor comerț și industrie din țară.

Cestiunile pusă la ordinea zilei sunt următoarele:

1. Cestiunea comerțului ambulant, prezentată de Camera de comerț din Iași.
2. Unificarea calendarelor, prezentată de Camera de comerț din Ploiești.
3. Căile ferate față de Economia națională, prezentată de Camerele de comerț din Constanța și București.
4. Organizarea comerțului interior de cereale, prezentată de Camera de comerț din Constanța.
5. Organizarea comerțului de exportățiune al cerealelor prezentate de Camerele de comerț din Botoșani și Galați.
6. Dezvoltarea relațiilor noastre comerciale cu orientul, prezentată de Camera de comerț din Constanța.
7. Cestiunea navigabilității Prutului, prezentată de Camerele de comerț din Botoșani și Galați.
8. Amestecul statului în comerț și industrie.

Din străinătate.

Vizita regelui Angliei în Rusia. Regele Angliei va pleca în ziua de 5 Iunie să facă o vizită împăratului și împărătesei Rusiei și se va întoarce la Londra în ziua de 12 Iunie.

Agentia Reuter află, că această întrevedere era proiectată deja mai de mult, dar că a fost amânată din cauza războiului ruso-japonez și a desordinelor interne din Rusia. Această vizită neavând o bază particulară politică, este considerată ca o nouă probă de relațiunile mai strânse stabilite între cele două țări prin acordul anglo-rus.

Reforma electorală în Anglia. Lordul Asquith, primind deputațiunile partizanilor sufragiului femeesc, a anunțat, că guvernul chiar înainte de închiderea sesiunii parlamentare va lua întinse măsuri pentru reforma electorală. În ceea ce privește personal, dânsul nu este partizan al sufragiului feminin, însă guvernul nu se va împotrivi la o modificare în favoarea acestui sufragiu.

Expoziția franco-engleză. Expoziția franco-engleză, care s'a deschis zilele trecute la Londra, este o dovadă vie de înțelegerea deplină ce a intervenit între ambele aceste state.

Expoziția a fost deschisă joi trecută de către părechea princiară. Primirea principilor de Galles s'a făcut de către ducele d'Argyll, președintele de onoare al expoziției; contele de Derby, președinte; Cruppi ministrul comerțului și Ruan, ministrul agriculturii.

La intrarea principilor și a suitei lor în loja regală, muzica a intonat imnul englez »God save the King« și apoi Marsllieza. În urma acestor principile de Galles, pronunță următoarele simple cuvinte: »I declare this exhibition open«, adică, declar această expoziție deschisă. Cuvintele acestea au fost acoperite de îndelungate aplauze.

Din pavilionul regal, părechea regală s'a îndreptat în spre palatul muzicii, unde se întonează din nou imnurile naționale.

Aici președintele de onoare al expoziției, ducele d'Argyll, ia cuvântul și arată marile avantaje industriale și economice ce pot rezulta pentru ambele popoare, după care principile de Galles își arată grațitudinea sa pentru guvernul francez căruia, în primul loc, i se datorează expoziția din Londra.

Cu toată ploaia torențială, principile merge la pavilionul orașului Paris, unde e primit de Lefèvre, președintele municipalității Parisului, care-i remite o medalie comemorativă.

După vizita pavilionului de Paris, principile moștenitor a asistat la sala jocurilor olimpice, la ultimele formalități oficiale pentru deschiderea expoziției.

În seara aceleiași zile, camera de comerț din Londra a oferit un banchet în onoarea ministrului de comerț Cruppi și a ministrului agriculturii Ruan.

Primul toast a fost ridicat de către sir Albert Spicer, membru al camerei comunelor și președintele camerei de comerț din Londra, după care i-a mulțumit Cruppi, ministrul comerțului francez.

Situația în Maroc. Ziarul »Petit Parisien« scrie că Muley Hafid a provocat o vie mișcare în cercurile oficiale prin sosirea sa la Mekinez.

După știrile primite din Tanger și Rabat se credea că victoria Sultanului era sigură; astăzi este un fapt incontestabil că pretendentul a ocupat a două și a treia capitală și că poate la fiecare moment să pue mâna pe Fez. Dacă reușește să fie proclamat sultan și la Tanger situația va deveni gravă dacă se va insista spre a recunoaște în Abd-el Aziz singurul suveran cu care se poate discuta.

Guvernul francez a început a studia această chestiune.

Procesul deputaților arădani.

Ascultarea lor la poliție. — Vicecăpitanul Berecz. — Ce vrea?

Azi (Sâmbătă) la orele 9 s'a început ascultarea celor patru deputați români din Arad acuzați de *transgresiune* ce ar fi comis printr-o procedură în virtutea mandatului primit dela clubul parlamentar al naționalităților, au început să organizeze partidul național român.

Cel dintâu care a sosit în sala de pertractare a fost dr. Nicolae Oncu; încurând a sosit și V. Goldiș și dr. St. C. Pop. Deoarece dr. I. Suciuc lipsea, vicecăpitanul Berecz, ca jude al afacerilor de transgresiune, a deschis ședința și procedat la instruirea afacerii numai cu cei dintâi trei deputați.

S'a dat întâu de toate citire actului (raport) făcut de locotenentul de poliție

Kovács, care arată cele petrecute în ziua de 16 Februarie în casa lui dr. I. Suciuc (când s'a inaugurat clubul și s'a ținut sfat în vederea adunării congregației de a doua zi).

Se prezintă și celelalte acte, între cari protocolul prin care deputaților li-se ridică dreptul de imunitate.

Cel dintâu este ascultat dr. N. Oncu.

Declarațiunile dlui dr. Oncu.

După ce i-se ia naționalul, d-sa declară următoarele:

»Sunt membru al partidului parlamentar al naționalităților. În această calitate a mea, am fost ales vice-președinte și împreună cu colegii mei arădani în una din ședințele ținute în Ianuarie, la 22, dacă îmi aduc bine aminte, am fost însărcinați să pornim acțiuni de organizare întocmai ca și celelalte partide parlamentare. Pela începutul lunii Februarie am și ținut sfat cu doi dintre colegi, căci Goldiș eră bolnav, și am stabilit textul apelului ce am adresat membrilor de încredere ai partidului, în diferitele comitate, designați și aceștia tot de clubul nostru parlamentar. În același timp am stabilit și textul declarației ce eră de făcut către ceie se vor înscrie în partid ca membri externi.

»La deschiderea localului din casa Suciuc, n'am fost de față, deoarece din 6 Februarie și până pe la mijlocul lui Martie petreceam în Franța, la Menton, unde mi căutam de sănătate. Iau însă în toate solidaritate cu colegii mei.

»Dela clubul parlamentar român din Budapesta n'am primit însărcinarea nici să alcătuim aici un partid separat, nici să ținem adunarea vre-unei reuniuni politice ori sociale ci, cum se constată cu acte, ne-am deschis numai o cancelarie de organizare. În Budapesta pe aceea vreme nu locuim stabil nici unul dintre colegi, și fiindcă în Arad locuim patru, sarcina de organizare ni-s'a dat nouă.

»N'am crezut, că ne abatem dela vre-o lege, organizându-ne fără prealabilă îngăduință ori statute aprobate de guvern. N'am făcut decât am imitat partidele parlamentare maghiare. Aceasta cu atât mai osebit, cu cât *în parlament suntem și noi partid recunoscut*, tratăm cu partidele maghiare dela partid la partid și la toate ocaziunile șefii celorlalte partide ni-s'au adresat *ca la partid* și candidații partidului nostru ca atari au și fost aleși în diferitele comisiuni.

»Activitatea noastră nici nu o condiționăm dela toanele vre-unui ministru ci atât în dietă cât și înafară, căutam să dăm expresie principiilor cuprinse în răspunsul nostru la mesagiul de tron. Activitatea noastră și clubul care are localitate în Budapesta, nici n'a fost excepționată de nici un fel de autoritate iar în Arad nu s'a intenționat și nu se intenționează decât aceeași politică și ne-am constituit aici birou pentru înlesnirea lucrărilor hotărâte în Budapesta.

»Pentru a face acest lucru, socotesc că nu ne trebuie concesiune dela ministru nici dela vre-o altă autoritate, ci atât ca cetățean, cât și ca deputat, mă simt în drept, sub scutul constituției, luând parte la activitatea unui partid politic. Ori unde, în Budapesta, aici, și în cel din urmă sat, con-

stituirea în partid politic este un drept elementar înscris în lege, drept pe care nimeni nu-l poate nici nega, nici confiscă. După aceasta a urmat

Ascultarea dlui dr. I. Suciuc.

Atât prin întrebările ce a pus dlui Oncu, cât și prin cele adresate dlui Suciuc judele ținea să descopere că în Arad s'a constituit partid ori că s'a ținut adunare politică fără știrea poliției.

După cum văzurăm, d-nul Oncu a făcut această acuzație.

Di Suciuc a spus și el următoarele:

»N'am constituit nici un partid nou și adunare politică n'am ținut, ci din incidentul că a doua zi este congregație, eu am invitat pe membrii congregației să vadă la calitate ce de bunăvoință am pus la dispoziția biroului clubului parlamentar din Budapesta.

Istorișește cum li-s'a dat deputaților arădani însărcinarea să organizeze partidul și cum în ziua de 16 Februarie după amiază s'a deschis acest club, cum spre seară a fost consultare în afaceri comitatense, și seara cină comună.

— Totuși eră consultare de caracter politic, de ce n'ați anunțat-o, — întreabă vicecăpitanul.

— Niciodată nu s'a practicat acest lucru deși toate partidele, întotdeauna țin astfel de consultări.

— Câți și cine a fost de față.

— Au putut să fie 50—60. Nu i-aș putut numi, căci nu i-am însemnat. Știu însă că Oncu și Goldiș nu erau de față, fiind bolnavi.

La întrebarea pusă, dr. Suciuc arată ce a spus în scurta sa cuvântare și ce i-a răspuns Veliciu. Declară hotărât:

»Cu acest prilej nu s'a făcut nici un fel de alegere, căci nouă mandatul ni-l-au dat colegii din Budapesta și cei veniți în casa mea așa zicând erau oaspeții noștri. Nici membri nu s'au înscris cu acel prilej, nici statute nu s'au desbătut. N'aveam încă gânduri nici tipăriturile.

»Ori ce activitate politică am dezvoltat de altfel, țin să declar solemn, că aceasta este un drept cardinal constituțional, și că fără rânduie dela ministru ori vre-o autoritate pentru a-mi exercita dreptul acesta, și să atinge constituția, căci atunci nu s'ar putea dezvolta decât o activitate politică care nu place guvernului. S'ar aduce astfel o atitudine în deosebi principiului parlamentar.

Ascultarea dlui Oncu a ținut până la 11 și jum., iar a dlui dr. Suciuc s'a terminat la 11 și un pătrar.

Au fost apoi ascultați d-nii V. Goldiș și dr. St. C. Pop, căror li-s'au pus aceleași întrebări și cari, conform adevărului și deconștințării, au făcut aceleași mărturisiri și declarațiuni.

Sentență nu s'a adus, ci aceasta li se comunica mai târziu.

Impresia noastră este, că după răspunsurile luate la protocol, cari *au scos în evidență calea legală și uzul parlamentar* și *mat de cei patru deputați arădani*, judecătoarea nu poate da decât sentență care să ac-

Cel dintâi atelier de pietre monumentale aranjat cu putere electrică.

Gerstenbrein Tamás

măstru de monumente și pietre de sculptură.

Fabricație proprie din marmoră, granit, seynit, labrador etc., din pietre de marmorănt magazina se află în Kolozsvár, Ferencz József-ut 25. Căncelăria și magazinul central: **Kolozsvár, Dézsma-u. nr. 21.** Telefon 662. Filiale: Nagyvárad, Nagyzeben, Déva și Bánpatok.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 23 Maiu n. 1908.

— »Miercuri«. Miercuri va răspunde Andrassy socialistului Mezöfi, orientând lumea în chestia sufragiului universal. Miercuri va semna în li-namente generale principiile de care se călăuzește la alcătuirea acestei legi. Așadar Miercuri vom ști termenul când se va prezintă Camerel proiectul de reformă. Miercuri ni-se deschid tainițele laboratorului lui Andrassy. — Cu l nu-l vine însă în minte povestea cu omul, care așteptă parale pentru vacuța lui dela un copac crăpat, cum bietul a așteptat mult și bine, căci copacul scârțâind în bătaia vântului îi spuneă mereu să vie — »Marți«.

— Regele Serbiei la Viena. Din Belgrad se anunță, că regele Petru la caz că scupcina va primi contractul comercial cu Austro-Ungaria va merge în Septembrie la Viena, ca să salute personal pe Majestatea Sa împăratul din incidentul jubileului de 60 ani.

— A treia universitate. Din Debrecin se telegrafiază că în adunarea sinodului diecezi reformate contele Tisza István și Thaly Kálmá au înaintat planul pentru înființarea universității a treia în Debrecin, care e sprijinită și de guvern și probabil din bugetul de pe anul 1910 va contribui la suma de 2 milioane adunată din cotizațiunile publice.

— Doi slovaci osândiți. Eri s'a desbătut la Curtea reg. din Budapesta recursul de nulitate înaintat de spăritorii slovacilor Gedeon Turzo și Eduard Sándorfi, amândoi osândiți de curtea cu jurați din Pressburg pentru glorificarea condamnațiilor politici din cazul dela Cernova. Gedeon Turzo a scris odecă într-o revistă semestrală din Turocszentmárton o poezie intitulată »Robli dela Rosenberg«, în care laudă pe Hlinka. Srobár, Jarusk și soții osândiți de curtea cu jurați din Pressburg pentru agitație în contra națiunii maghiare. Procuratura din Pressburg a intentat proces pentru poezia aceasta. Turzo Gedeon ca autorul acelei poezii a luat asupra și răspunderea. Curtea cu jurați l'a aflat vinovat pentru »laudele« aduse prin ziare condamnațiilor politici Hlinka și soții și l'a osândit la *patru luni temniță ordinară*. Tot procuratura din Pressburg a intentat proces capelanului din Verbó Sándorfi Eduard pentru un articol apărut în ziarul »Ludovic Noviny« și în care se glorifică Iuriga, Schidac și Hlinka. Curtea cu jurați l'a declarat de vinovat și l'a osândit la *două luni temniță ordinară*.

Ambele recursuri de nulitate au fost respinse și astfel sentința s'a ridicat la valoare de drept.

— Un escroc. Hirn contabilul unei firme din Budapesta a fost deținut ieri de poliție de oarece s'a dovedit că a defraudat 40.000 cor. dela firma unde era aplicat. Escrocul acesta manipulează de vre o cinci ani de zile cu acest fel de operație până când zielele trecute l-au prins. A fost însărcinat din partea șefilor să-i să plătească la o bancă de acolo o datorie de 1200 coroane. Hirn însă n'a plătit datoria aceasta. Banca a făcut arătare contra firmei și astfel au eșit la iveală toate defraudările de până acum ale contabilului și se vorbește că ar fi defraudat aproape 40.000 coroane.

Contabilul la început nega totul în sfârșit luat de scurt a mărturisit totul.

— Tragedie în circ. În orașelul Italian Mestre din apropierea Veneției s'a întâmplat o tragedie, care ne amintește textul operel, »Balazzo«. Între artiștii ciroului erau 2 acrobați: Rafaeli și soția lui, Emma. Fermecătoarea acrobată a vrăjit cu totul inima marelui proprietar Damerini, făcându-l părtaș și de farmecile ei. Bărbatul acrobatei afând de relația amoroasă, a făurit un plan de răsunare groaznic.

Deunăzi pe timpul reprezentației, când soția lui glimnasta pe un trapez înalt, Rafaeli a tăiat pe furis sârma care ținea trapezul. Trapezul s'a rupt tocmai când frumoasa lui soție făcea figura cea mai primejdioasă. Nenorocta femeie a căzut în arenă și și-a frânt gâtul. Publicul înflorat o alergat în ajutor însă ea era deja moartă. Damerini, iubitul ei, care asemenea era acolo, a înge-nunchiat lângă ea și curgându-i lacrimile șironic

a sărutat fața și mâile ei. În acest interval Rafaeli, în turbarea lui, a luat o secure și a crepat capul lui Damerini. Ucigașul acrobat s'a anunțat singur la poliție.

— Examen școlar. În 8/21 Maiu c. s'a ținut examenul la școala gr.-cat. rom. din Felmiș (comit. Aradului).

La examen s'a prezentat și M. On. dn protopop al tractului, Marcu Păscuțiu, în calitate de inspector școlar, apoi o mulțime de popor, în mare parte părinții copiilor, cari au venit anume să asculte răspunsurile fiilor lor. Examenul a decurs în ordine. Răspunsurile elevilor au pus în uimire pe toți cei de față.

Laudă se cuvine atât dlui învățător, cât și dlui preot Voștinar, cari și-au dat toată silința pentru cultivarea micilor odrasle, viitorii stâlpai ai neamului românesc.

— Vindecarea ofitei în 24 de ore. După cum se anunță din Chicago, medicul de acolo dr. H. Manning Fisch a ținut deunăzi o conferință senzațională la »Chicago Medical Society«.

Dânsul afirmă — ca rezultatul al cercetărilor sale îndelungate — ca pricina ofitei trebuie căutată în nări pneumococi, spune dânsul — pătrund în celule mici de pe lângă oasele cavităților nasale superioare și de acolo trec în sânge, și de aci ajung în plămâna unde se așează.

Manning Fisch a scos din nasul mai multor pacienți puroiul care conținea astfel de pneumococi. Toți acești pacienți s'au vindecat în 24 de ceasuri, mai trebuindu-le numai câteva zile până la deplina restabilire.

Negreșit că știrea aceasta trebuie primită cu rezervă.

— Societatea »Viribus unitis«. Societatea cu numele de mai sus, pentru apărarea tinerilor împotriva tuberculozei, a hotărât să înființeze lângă Viena o moșioară unde să petreacă timpul cald, îndeletnicindu-se cu grădinarie, pomel, cu lucrarea laptelui și îngrijirea vitelor.

Vor primi acolo băieți și fete din oraș, cari vor fi isprăvit școala primară și ar voi să se îndeletnicească în agricultura și vieța țărănească. Colonia s'ar țineă singură. Îndată ce-ar fi bine organizată și ar regula cu pricepere desfășurarea marfurilor.

— Creerul lui Mendeleeff. Ziarele rusești scriu de cercetările doctorului Weinberg, dela Institutul de nemologie dela Petersburg, făcute asupra creerului lui Mendeleeff. Greutatea lui nu a fost exagerată. O parte a creerului, a stângă, a fost foarte dezvoltată, pe când partea inferioară a creerului eră puțin rudimentară și asemuitoare cu a creerilor seibatecilor. Și cu toate acestea Mendeleeff a fost cel mai genial chimist al secolului trecut.

— Alegere de jude. În 21 Mai st. n. s'a ținut alegerea de jude comunal în frunțașă comună românească Șilindia și a fost ales cu aclamațiune bravul econom Nicolae Blaj, om cu trecere în care își vede comuna un vrednic conducător.

— Convocare. Aducem la cunoștința prea stimatelor dne și dșoare, că înaltul ministeriu reg. ung. de interne cu datul de 17 Martie 1908 nr. 22266 a provăzut cu clauzula de vidimare, statutele reuniunii femeilor de religune greco-catolică și gr.-or. din comitatul Târnavel mici, desbătute și votate în adunarea dela 21 Septembrie 1907.

Când vestim aceasta, cu tot respectul vă invităm la adunarea generală de constituire, ce prin aceasta o convocăm în Diclosânmartin pe Duminică în 31 Mai n. 1908 la două ore după amiază în sala cea mare dela hotelul »Nemzeti«.

În fine adresăm către prea stim. dne și dșoare rugarea, ca cu considerare la scopul măreț și întru adevăr umanitar al reuniunii, de a ajuta văduvele sărace și incapabile de lucru de religune gr.-cat. și gr.-or., precum și pe orfanii fără avere și fără părinți de ambele confesiuni, cari cercetează școala ori vre-un ram de meserie de pe teritoriul comitatului Târnavel mici, să binevoiască a ne onora cu prezența la aceasta adunare și a se înscrie de membre și deodată a îndemna și pe alte femei frunțașe din cercul de cunoștință a lor, ca să participe la aceasta adunare și să se înscrie de membre, ca astfel reuniunea în timpul prevăzut în statute să ajungă

în posibilitatea de a duce în deplinire scopul cel urmărește.

Diclosânmartin, la 14 Mai 1908. Cu toată stima: Vld. Aneta Zehan n. Popp, prezidentă interimală. Laurențiu Pascu, notar interimal.

— Intimpinere. În »Tribuna« de Marți nr. 100, un domn mă suspicionează, că eu m'am purtat necorect la alegerea de membri în congregație. Respectivul, care doar nici în rândul trecut, nici în anul acesta, cu ocaziunea alegerilor nu a fost de față în comuna Bontefști, din invidle mă învinovățește, că am făcut nedreptăți. Apoi mai amintește, că la alegerea de Sămbătă nu am putut face nimic, și că »kossuthiștii« nu m'au pus în candidație. Toate sunt scornituri și minciuni, deoarece am fost imbiat și o pot dovedi cu protopretorele, pretorele, precum și cu colegii de-al mei, ba chiar din partea partidului național încă am fost propus, însă de bună voie am abzis, fiind împreunată cu osteneți și spese.

Deci nu cugete respectivul, că prin aceasta mi-a tras din vază și autoritatea mea; sau poate îi pare rău, că nu se bucură de o așa vază și autoritate. Eu îi asigur, că după cum a început nici când nu se va bucura.

Însă dacă respectivul vrea să fie crezut, să nu mai acuze, ci să poștească a dovedi, altfel rămâne un om slab. — Bontefști, 1908 20 Maiu n. — Cu stimă: Alexandru Gavra, notar comunal.

— † Aurel Popovici. În frunțașă comună Mercina (Bănat) a reposat după grele și lungi suferințe preotul Aurel Popovici, un tată de familie de model și un bun povățuitor al sătenilor dornici de lumină. Îi jelește soția și 3 copii al lui. Odihnească în pace!

— Jertfa rigoarei militare. Voluntarul de vânători Victor Bișun s'a împușcat la Zagreb de groaza pedepșii cel aștepta, fiindcă stând odată în serviciul de sentinelă a adormit.

— Școli noul de stat. După cum ni se anunță școala comunală din Allos (com. Timiș) în anul viitor se va statifica. Ziarul »Tem. Zeitung« organ al part. 48-ist german observă în privința aceasta, că școala cea nouă (de stat) în comuna românească Allos va fi de mare însemnătate pentru interesele maghiarimel. Așadar și școala aceasta în serviciul maghiarizării va sta începând cu anul viitor.

În comitatul Hunedoarei se vor înființa încă anul acesta opt școli de stat, iar pe anul viitor încă douăzeci.

În comitatul Caraș-Severin se vor statifica asemenea mai multe școli.

Pepinierele șovinismului își latind rețeaua mereu...

— Pentru 6 coroane — 10 ani de robie. Curtea cu jurați din Budweis a condamnat pe servitorul Frantz Tink la 10 ani de robie pentru că a atacat lângă Hörtitz pe o femeie și i a luat 6 coroane.

— Contra pornografiei. Alaltăieri s'a deschis în Paris primul congres internațional contra produselor literare pornografice.

— Inghetați în luna Maiu. Din Buenos-Agres se telegrafiază, că o familie de 7 membri voină să treacă fără conducător prin strămtoriile munților Audeși dintre Argentina și Chile, au înghețat în zăpadă.

— Noul conzul român în Cernăuț. D noul conzul Georgescu a sosit în Cernăuț, ca să leie în samă conducerea conzulatului românesc.

— Activitatea literară a prințului Eulemburg. Ziarul »Morgenpost« amintește că prințul Eulemburg are în trecutul său o importantă activitate literară.

El a publicat sub numele P. Eulemburg o comedie în 3 acte »Margot« care a obținut mare succes la Munich. Cu prilejul reprezentării acestei comedii prințul a făcut cunoștința împăratului Wilhelm.

În 1827 prințul a publicat în colaborare cu soția sa sub pseudonimul Ivan Svenson, o dramă în trei acte »Steaua Mărei«.

— O nouă operă a lui Leoncavallo. Componistul Leoncavallo, care se afiă aci a rugat pe celebrul scriitor Sienklevici să-i permită a utiliza unul din romanele sale pentru o operă, Sienklevici l-a răspuns că primește cu plăcere.

Opera va fi într'un singur act. Până în prezent nu se știe încă ce roman al marelui scriitor va servi lui Leoncavallo de libret.

— Postă atacată de țigani. Din Sibiu se anunță că șeful de postă Haszard a fost atacat pe drum lângă Ladamoș de o ceată de țigani, care a încercat să prade poșta. Poștașul s'a apărat trăgând un foc de revolver. Jandarmii vestii prin telefon au sosit imediat la fața locului arstând pe țigani.

— Leacul tuberculozei descoperit de naturalistul »Dinșoreanu« se trimite cu poșta după primirea costului de 30 lei. Podul Vadului, prin Câmpina (România).

— Circul Schmidt și-a început ieri producțiunile pe Béla-tér înaintea unui public număros, care a aplaudat toate punctele bogatului și variatului program. Circul acesta are puteri eminente și e demn de întreg sprijinul publicului.

— Matzky Károly, cofetar în Arad, recomandă pentru sezonul carnelului cele mai fine prăjituri de thee și bomboane. Fabricație proprie.

Ultime informațiuni.

Cercetare în afacerea Pánade. De câteva zile judele cercual conte Lázár Miklós dela Hosusău este în Pánade, comuna în care s'au petrecut în vara trecută cunoscutele brutalități honvezești. El este trimis să cerceteze *întrucât sunt adevărate afirmările din »Tribuna«*. Tribunalul din Oradea a admis adică cererea noastră *de a dovedi ceea ce am afirmat despre brutalitățile honvezești dela Pánade*.

Din Cameră.

— Sfârșitul ședinței dela 22 Malu. —

Budgetul ministrului de justiție s'a votat și în amănunte.

Dobroslav Péter a dificultat tăblițele advocaților scrise românește.

Vorbește dr. St. C. Pop apărând pe advocații români. Spune că reformele justițiare întârzie din pricina reformelor altor ramuri de guvernare.

C. Brediceanu critică procedura criminală.

De închieraia discuției răspunde ministrul Günther.

Se trece la bugetul ministrului de honvezi.

Kmety propune ca ședința de Sâmbătă să se pue pe Luni, ca partidele să se poată prepara pentru discuția acestui buget. Se primește și cu aceasta ședința se termină.

BIBLIOGRAFIE.

»Amicul tinerimei« excelenta revistă pentru tinerimea școlară, are în numărul său 15, apărut acum în urmă, următorul cuprins:

Zece Maiu (portretele Regelui și Reginei). — Uncheașul sfătos. — Dedal și Icar. — Corabia fermecată. — Rob și Volvod. — Ghicitori. — Probleme — și Deslegări.

Se poate procura nrul cu 20 de bani dela institutul tipografic *Minerva* din București.

A apărut și află de vânzare la biroul »Universal« A. I. Nițeanu, București, str. Negru-Vodă 12—21, România.

1. Cerșetorea dela Podul Artelor, tradusă de Ditrich Ioan Ricard. Prețul 25 bani.

A apărut Nr. 6 al excelentei reviste »Buciumul« din Câmpulungul-Moldovenec cu următorul cuprins:

Impăcați-vă (poezie) M. Sevastos; Impresii; Excursiunea noastră la Iași; Câmpulungeanul; Câ-

leva cuvinte asupra pregătirii funcționarilor adm. sătești: dr. Romul Reuș; Colonia română din Viena de I. Pițicariu; Stăpui lui Vodă: I. Ionascu Cronică. Din public etc. Prețul abonamentului 12 cor. pe an. Studenții, meseriașii, poporenii și cab. de lectură plătesc pe jumătate.

Pomelnic pentru pomenirea viilor și morților, la liturgii și parastase, legat în pânză 50 fil., în hârtie 30 fil. Se află de vânzare la »Tipografia diecezană« și la »Tribuna« în Arad.

In editura »Librăriei Școalelor«, C. Sfetea, București, str. Lipsani 96 a apărut și se află de vânzare:

1. »Haiducul«, Bucura Dumbrava, tradus de T. N. Prețul 2 lei.

2. »Poezii pentru copii«, culese și publicate de G. H. Prețul 1 leu 50 bani.

Poșta Administrației.

Avram Giurgiu, Hod's. Am primit 10 cor., ca abonament până la 1 Iunie 1908.

Din public *)

Onorată Redacțiune!

In prețutul d-voastră ziar »Tribuna« in nrul dela 19 Maiu n. sub titlul »Din public« am fost provocat din partea dlor Aurel Savici și conșoții din Lipova a răspunde ce este cauza de n'am satisfăcut înaltului ordin consis. desub nril 7863 și 7804/1907.

Răspund pe scurt: acelaș Ven. Consistor care m'a esms prin înalta sa hârtie de sub numărul 412/1908 din motive binecuvântate, a suspins efectuarea cercetării ordonate.

Mulțumindu-vă pentru ospitalitate, vă rog a împărtăși aceste orduri dlor din Lipova, spre șire și orientare. *Șiria*, 8/21 Malu 1908. Cu stima: *Mihail Lucașa*, ppop rom. ort.

Economis.

Agricultura, grindina și focul. Agricultura sau plugăria este cel mai însemnat ram de economie, cu care omul prin știință și muncă binechipzută dobândește din pământ cele mai de lipsă mijloace de trai și pe lângă o sănătate veselă, suptă din frumuseța și curățenia câmpurilor, îi pune la îndemână și bunăstare pentru tigna vieții și pentru fericirea viitorului.

Agricultura a fost din secolii și mai este încă aproape exclusivă bază economică de subsistență a neamului nostru. Dar pe lângă toată însemnătatea ei cea mare nu numai că n'am dezvoltat-o și nu ne nizm încă s'o dezvoltăm barem la gradul de meșteșug profesional, învățând pe urmași cu deadinsul teoria ei elementară în școalele noastre rurale și praca ei prin aplicarea lor în forme de model din diferitele ținuturi a țării noastre și din alte țări, spre a putea începe cu spor și cu iubire cultura agrilor părintești; ci și față de cele mai elementare primejdii agricole puțin ne gândim să stărnim interesarea plugarului român, ca să se ferească de ele, cum fac și alte neamuri.

E adevărat, că agricultorii noștri de rând din cauza limbei neînțelegând deplin rostul asigurărilor astorfel de însutute, cari noauă ne lipsesc și neputându se acomoda dispozițiilor contractate, mulți au ramas între diferite împrejurări și de pagubă, pe lângă asigurările încheiate; deci nici nu e de mirat, că încrederea lor față de acestea institute nu este hotărâtă.

Bietul plugar român știe că numai bunul Dumnezeu și biserica lui îl ocrotește de toate nenorocirile și în aceste două ființe mari hotărât să și încrede.

Insă până ce va ajunge admirabil organizata noastră episcopie bisericească la facultatea unei activități de asigurare pentru credincioșii săi comercializând metoda ei de administrare a averi-

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacția nu primește răspunderea.

lor bisericești e bine să nu și lase plugarul nostru agril săi în vola sorții, pradă elementelor nimicitoare: ci să se adreseze cu toată încrederea către agenturele »Transylvaniei« oferindu-le acestora deplin liniștit și asigurările lor.

Căci cursul timpului, care prin căldură și ploa crește semănăturile agrilor și dă bogăție rodurilor lor, tot el își la prinosul său dintrânsele prefăcând ploaia în grindină și dimicând adese ținuturi întregi, încât, îi plângea inima bietului agricultor văzând lucrurile cu spicele lor aurii vânzolite în tină și prefăcute în gunoii: ori căldura furisată ca schintea în șireadă o prefăce în scrum, chiar în sjunul, când să servească ca respiață pentru munca economică de un an; iar harnicul agricultor, pe care a căzut soartea să l-se ia pe nerădăile jerifa, trebuie să poarte amarul lipselor ce urmează după aceasta, dacă nu s'au asigurat în contra acestor primejdii agricole ce vin pe furis.

Asigurarea produselor de câmp deci de pe holde înainte de seceris în contra grindinei, pentru care acuma deși s'au sosit timpul, să nu o înțelase nici un agricultor, mai cu seamă pe locurile, unde și într'alți ani s'au ivit catastrofe de grindină, cu atât mai vărtos, că căldurile extraordinare, ce le avem în luna Mai, par a ne vesti furtuni și grindine păgubitoare.

Tot așa de lipsă va fi asigurarea produselor de câmp în stoguri sau șirezi contra pericolului de foc, la ceea ce îndemnăm cu tot deadinsul pe iubiiții noștri agricultori, celce voiesc a se feri din calea sărăciei după seceris.

Punând în cumpănă premiul și taxele, ce sunt de plătit pentru asigurări, sunt numai un bagatel pe lângă valoarea produselor asigurate, care, dacă Dumnezeu le ferește de primejdie, nici nu simte omul, că le plătește; iar în caz de primejdie, deși oftează din greu după dragile sale roduri, totuș zice: »Doamne, mulțămescu-ți, că mi-ai dat gândul bun, de le-am asigurat;« și bagă valoarea lor în buzunar.

Arad, în Mai 1908.

I. S.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta

Budapesta, 14 Maiu 1908.

INCHEIEREA la 1 ORĂ

Orâu pe Oct. 1908 (100 kg.)	20 18 - 20 20
Secară pe Oct.	17 60 - 17 62
Ovăș pe Oct.	13 70 - 13 72
Cucuruz pe Mai 1908	13 06 - 13 08

INCHEIEREA la 4 ORE

Orâu pe Mai	22 62 - 22 64
Secară pe Oct.	17 58 - 17 60
Ovăș pe Oct.	13 68 - 13 70
Cucuruz pe Mafa 1908	13 04 - 13 06

Prețul cerealelor după 100 kg. a fost următorul:

Orâu	
de Tisa — — — —	74 K. 22—23 K. 80 fl.
Din comitatul Albei — — — —	75 » — — 23 » 55 »
De Pesta — — — —	74 » 22—23 » 60 »
Bănățenesc — — — —	74 » 22—23 » 45 »
De Bacica — — — —	74 » 22—23 » 60 »
Săcară — — — —	19 » — — 20 » 10 »
Orzul de nutreț, cvalitatea I.	13 » 50—13 » 80 »
» de cvalitatea II — — — —	13 » 10—13 » 50 »
Ovăș » » » »	14 » 80—15 » 20 »
» » » » » »	14 » — — 14 » 80 »
Cucuruz vechiu — — — —	» » — — — — » »
» nou — — — —	13 » 10—13 » 30 »

Redactor responsabil provizor Sever Bocu.

Editor proprietar George Nichin.

„Wällischhof“

sanatoriu

aranjat după sistemul dr. Lahman, cu toate întocmirile moderne ale terapiei fizicale și dietitice, jumătate oră depărtare dela Viena în *regiune romantică și sănătoasă*.

Posta și telegraf: Maria Enzensdorf (bei Wien).

Cu deslușiri și prospecte stă la dispoziție direcțiunea și medicul șef al stabilimentului

Dr. Marius Sturza.

Ministerul Financelor.

Direcțiunea Datoriei Publice și Pensiunilor
 Datoria Publică.

Nr. 12671

20 Februarie 1908.

Publicațiune.

A 39-a tragere la sorți a titlurilor de rentă 4% amortisabilă din 1889 împrumutul intern de 32,500.000 lei se va efectua în ziua de **14 Iunie 1908**, la orele 10 a. m. în sala specială a Ministerului de Finanțe, conform dispozițiilor stabilite prin regulamentul publicat în «Monitorul Oficial» Nr. 245 din 7 Februarie 1906.

La această tragere se vor amortiza titluri în valoare nominală de Lei 292.700 în proporția următoare:

29 titluri de câte 5.000 Lei	145.000
143 » » » 1.000 »	260.000
47 » » » 100 »	254.000

219 titluri în valoare nominală de Lei 292.700

Publicul este rugat a asista la tragere.

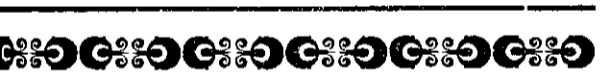
Directorul Datoriei Publice și al Pensiunilor
I. Ionescu.

Numai e emigrare!

pentru că și la noi poată să găsim ca în America, dacă se ocupă cu industria noastră de casă.

Dă lămuriri prima întreprindere din Ungaria de Sud de mașină de împletit în casă

Kötögép vállalat, Szeged,
strada Iskola nr. 18.

BASĂ SIGURĂ

ANDREYNI
SEC
ARAD

AROMĂ RECUNOȘTINȚA
PROASPĂTĂ RECREATIVĂ
RECREATIVĂ ESPERTILOR

SISTEM BOUQUET MĂRGELE
FRANCS MINUNAT ESCLENT
TRADIȚIONAL MĂRUNTE

MANIPULARE ÎNGRIJIRE VITURI ALESE Vil
DE CONSTIENȚĂ CU GRĂBE PROPRII
SPECIALITATE ȚIOASĂ MARE DE MODEL

Sa fondat în anul 1868.

JOAN BALINT următorul lui SILBERMANN J.

comerciant și măiestru de căciuli, precum și
instituit de plissé în

Temesvár-Gyárvaros

Andrássy-ut nr. 7, lângă frații Deutsch.

Recomandă magazinul său abundent ajustat cu tot felul de fabricante proprii de
piei perziane, piei veritabile de Ardeal negre și feștite, piei de lipsca, căciuli pregătite din pânură Kriemer.

Mare magazin în tot felul de modă nouă de
pălării pentru bărbați și copii.
mai departe am piei veritabile din țară și străinătate, precum perziane KRIEMER, fărnuite de Lipsca, precum și de miel alb.

În institutul meu de plissé se primește tot felul de haine pentru plissé, din loc și provincă.

— **Prețuri moderate, servituri prompt!** —
desfacere în mic și mare. — Comandele din provincă se execută prompt și repede.

Cel mai mare magazin și atelier de reparat biciclete și mașini de cusut din Arad.

Hammer Vilmos

Maestru de electricitate

Arad, Szabadság-tér 7. Telefon 96.

Pfaff și Singer. Mare asortiment și cel mai ieftin magazin de mașini de cusut Minerva cu roată și biciclete Puch și Premier precum și părți constituante de mașini, plăci de gramofone. — Ace de mașină de cusut veritabile englezești. Condiții de plată favorabile. Mare atelier special de reparaturi.

Cel mai bun nutremânt pentru câni este și va rămânea renumitul

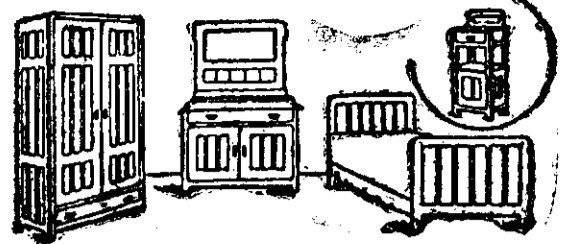
„Fattinger's Hunde kuchen“

(Măncarea de câni a lui Fattinger) care dintre toate mâncările pentru câni e cea mai hrănitore. *
50 klg. 23 coroane 5 klg. potol. *
∴ franco cu 3-20 coroane. ∴
Fattinger's Puppy Bisquit
** pentru câni tineri. **
50 klg. 26 coroane. 5 klg. portol. *
∴ franco cu 3-50 coroane. ∴
- - Prospecte gratis și franco. - -

Fattinger's Patent-Hundekuchen

și Geflügelfutter (nutreț pentru păsări).
Fabrik Wiener-Neustadt.
- - - Peste 250 de prețuri. - - -
Nutremântul de animale a lui Fattinger e controlat de veterinari. **

Fabrică de mobile.

Cele mai ieftin isvor de a procura mobile e în **TIMIȘIORA.**

Mare magazin cu tot felul de mobile pentru mirese, dormitoare, saloane, cafenele, hoteluri etc., dela cele mai simple până la cele mai elegante.

Primesc tot felul de aranjamente pentru birouri de cancelarii și bolte, pregătirea meselor de biliard după deseme date sau planuite și desemnate de mine; nu altcum și tot felul de lucruri și mobile pentru edificii cari aparțin branșei măsuritului.

Onoratul public poate fi sigur de lucruri solide și servituri prompt.

Mobile se dau și pe lângă preț plătit în rate lunare.

În așteptarea comandelor, rămân cu deosebită stimă:

FORMAYER ALBERT

fabricant de mobile în

Temesvár **Oravicza**
Gyárvaros, 3 király-u. 6. Fő-utca.

Cine dorește călătorie de plăcere ieftină, bună și iute în

6 zile la America

(Statele unite, Canada și Argentina) acela să ceară îndrumări românești dela

Falk și Comp

(secția românească.)

Hamburg,

Strada Rarboisen. 30.

PARDESIURI pentru dame, fete și copii

precum

BLUZE de toate fasoanele

se vând

cu preț ocazional neobișnuit de mic

IN VECINĂTATEA depozitului furnisorului de curte cesar reg. Neumann M.

Frideric Hönig

turnătorie, fabrică de clopote și metal, aranjată pe motor de vapor

Arad, strada Rákoczi Nr. 11-28.

Fondat la 1840.

Premiat la 1890 cu cea mai mare medalie de stat.

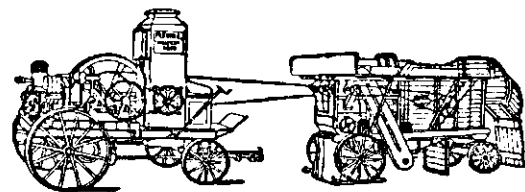

Cu garanție pe mai mulți ani și pe lângă cele mai favorabile condiții de plată — recomandă clopotele sale cu patentă ces. și reg. invenție proprie, cari au avantajul că față cu ori-ce alte clopote la turnarea unui și acelui clopot tare și cu sunet adânc — se face o economie de 20—30% la greutatea metalului. Recomandă tot-odată clopote de fer ce se pot învîrți și postamentele de fer, prin a căror întrebuințare clopotele se pot scuti de crepat chiar și cele mai mari clopote se pot trage fără-ca să se clătine turnul. Recomandă apoi transformarea clopotelor vechi în coroană de fer, ce se poate învîrți, cum și turnarea din nou a clopotelor vechi, sau schimbarea lor cu clopotenouă pe lângă

o suprasolvire neînsemnată.

Liste de prețuri și cu ilustrațiuni — la dorință se trimit gratis.

NUMAI motoare de Benzin și ulei brut
PLEWA servește cea mai ieftină și mai garantată putere motorică pentru scopuri de moară și agricultură.
 Durabilitatea e calculată pe o viață de om.
 Se consumă ulei brut, benzin sau gaz airlean de 2—3 litri pe o oară.

Catag de prețuri și orice lămurire gratuit.
 Condițiuni de plată avantajoase.

Dénes B. — specialist de motoară. —
 Budapest, V., Lipot-körut nr. 15.
 Vă rugăm să vă însemnați adresa și s'o păstrați.

Preturi fixe.

Prăvălie nouă.

Despărțământ de postă separat.

Involuntar

se oprește publicul și se uită mirat la noua prăvălie

magazinul de ghete Kobrak

și la vitrină în care sunt

cele mai frumoase ghete

de bărbați, dame și copii, cari se vind cu prețuri strict fixe

Comandele din provincie se îndeplinesc cu punctualitate.

Lányi Marczell

Magazin de ghete Kobrak — Arad — Str. Atzél Péter 1.

Prăvălie nouă.

Prăvălie nouă.

Comandele după măsură.

Prăvălie nouă!

Telefon Nr. 429.

Ioan Radac

Librar
Stefan Radonici
croitor.

Pregătitori de
obiecte necesare
la biserici în
Chichinda mare.

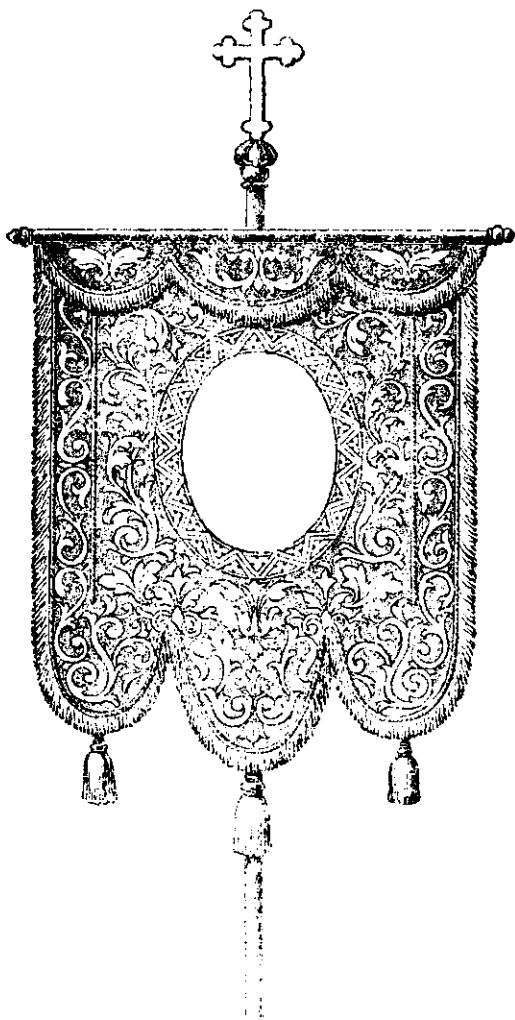
Pregătește

reverenzi

și alte haine tre-
buincioase la de-
curgerea serviciu-
lui divin pentru
preoți, dia-
coni și copii,
cari poartă lumină-
rile, precum și
prapore.

Correspondențele
și banii sunt a se
trimite la adresa:

Radák János
Nagykikinda.
Nr. telefonului 84.

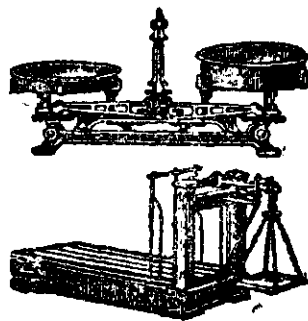

Să sprijinim industria din loc!

I. SPANLANG,

lăcătușier

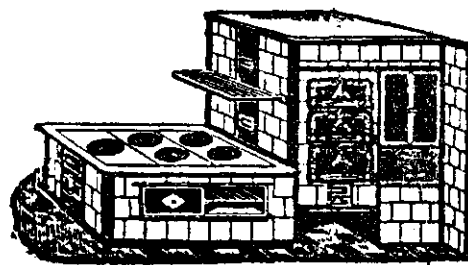
ARAD, Flórián-u. nr. 6e (casă proprie)

Primește în lucrătoria sa orice
lucru ce stă în atingere cu această
branșă, ca:

ferării pentru clădiri, ma-
șini de fierț, porți, balcone,
coridoare, trepte, grilaje
verende, scuturi, tablete în
orice formă, sobe Meidinger,
fântâni săritoare, și
orice soluri de renovări.

Indeplinesc orice
comandă fatat în
loc cât și în pro-
vincie în modul
cel mai cinstit —
iar pentru lucrul
făcut de mine pri-
mesc chezașia.

Cerând sprijinul onoratului public, român

Cu stimă:

I. SPANLANG,

lăcătușier.

Planuri pregătesc gratuit.

Orice lucru se indeplineste, sub ingrijirea mea proprie.

Lucru admirabil. — Prețuri ieftine. — Serviciu prompt.

FRĂȚII BURZA

ARAD, Boros-Béni tér.

recomandă depositul lor cel bogat, prăgini de fer,
plăci de fer, osii de fer, instrumente de fer,
sobe de fer turnat, mașini de gătit, sârme și
cuie de sârmă, lanțuri, săpi, arșeu, furci de
oțel și tot felul de vase de bucatărie de fer
o ——— turnat și smălțuite. ——— o

Mare depozit de stropitoare sistem „Wermorel“.

- - Mare depozit de revolvere - -
cu repetiție, arme și recvizite de
o o o împușcat. o o o

≡ Depozit de mașini agricole. ≡

așa d. e. pluguri de oțel sistem Sack, ma-
șini de sămănaș, grape, tăietoare de pae
și napi, cântare. Mare magazin.

Cea mai bună calitate în plăci de catran
(păcură), și asfalt pentru acoperit casele.

Comandele din provincie se indeplinesc punctual.

Telefon Nr. 604.

Telefon Nr. 604.

Firmă românească.

Acuma a sosit

Untura de pește proaspătă
de Norvegia

fără culoare și miros, calitate escelentă.

≡ Prețul unei sticle 2 coroane. ≡

Contra

supărărilor reumatice

este escelentă

Spirtul Reuma

încercat de atâtea ori cu succes.

≡ Prețul unei sticle 80 fileri. ≡

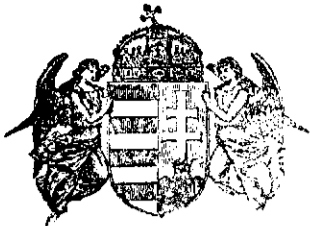
Se capătă calitatea originală în farmacia lui

Rozsnyai Mátyás

Arad, Szabadság-tér.

Nr. telefon 331.

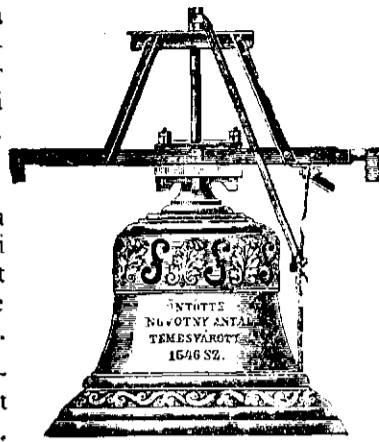
Nr. telefon 331.

Premiat cu medalia cea mare la exp. milenară din Bpesta în 1896.

Turnătoria de clopote. Fabrica de scaune de fer pentru clopote, alui ANTONIU NOVOTNY - FABRIC. -

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricat, spre facerea de clopote întregi, armonioase, pe garanție de mai mulți ani provăzute cu ajustări de fer bătut, construite spre a le întoarce în ușurință în ori-ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lăture fiind astfel scutite de crepare. Sunt recomandate **CLOPOTELE GĂURITE** de dânsul în te cu deosebire ventate și premiate în mai multe rânduri, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S și au un ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrație mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 klg. este egal în ton cu un clopot de 461 klg. patentat după sistemul vechiu. Se mai recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sîră stătătoare, — spre preajustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut — ca și spre turnarea de toace de metal. Preț-curanturi ilustrate gratis.

Primul salon de corsete în Sibiu
Premiat.

Recomandă tot felul de corsete fine și elegante du. ă măsură

Deposit bine asortat

în 40 de feluri de corsete (și tot felul de articole de felul acesta) lașon particular totdeauna în rezervă

Cu stimă.

J. Oschanitzky.

Bretterpromenade Palais Habermann.

Fason bun.

Prețuri reale.

EISELE JANOS, Arad.

Depozit de articole de Norinberg, articole de podoabă, modă de bărbați.

== PENTRU SEZONUL DE PRIMĂVARĂ, PREȚURILE CELE MAI IEFTINE. ==

Au sosit cordoane de femei, copii și fete, moda cea mai nouă, pălării pentru bărbați și copii, albituri, cravate, manjete, gulere, asortiment bogat.

Mince (lopde), jucării de copii, ouă de Paști, stropitori de calitate cea mai bună, prețuri ieftine. Probați numai odată și vă veți convinge.

Gramofonele cele mai bune și plăci se pot cumpăra cu scăzământ la prețuri.

== O cumpărare de probă va convinge pe or șicine despre asta. ==

Rog binevoitoarea atenție:

Eisele János.

„LA PAPAGALUL VERDE“ vis-à-vis cu statua sf. treim.

MOȘTENITORII LUI TAGÁNYI ISTVÁN ȘI KISJOLSVAI SZABÓ ISTVÁN

proprietarii de vii de deal

== își vind ==

== VINURILE ==

din regia proprie exclusiv de Mădierat, Miniș și Barațca, vinuri albe și roșie de masă, de desert (aszu)

în Arad, strada Batthyányi nr. 24

în localul anume aranjat pentru acest scop și le espediază în butoie sau buteli în loc sau în provincie.

Catalog specificat de prețuri se trimite la
== dorință imediat. ==

LENGYEL KÁLMÁN

.. .. FABRICANT DE INSTRUMENTE MUZICALE
IN CLUJ EGYETEM-U. NR. 1.

ATELIER SPECIAL DE INSTRUMENTE CU COARDE.

Violinele vechi de măiestri și fabricațiune groperie, precum și violini celuri și gurdune, instrumente cu coarde, franțuzești, veritabile italienești, germane și Weibolt, tonuri de violine frumoase de calitate mai fină și mai simplă, ținător de note și mare depozit de feurite părți de instrumente muzicale

Pe baza studiilor câștigate aici și'n străinătate se angajază să facă reparaturile cele mai complicate și le săvârșește cu multă dexteritate.

Atrag atenție

care da vioarei un ton moale, despre dovedirea aceasta servesc neenumăratele scrisori de recunoștință.

Comandele în mare sau mic se espediază imediat.

Pe cel interesat îi primește cu plăcere în Kolozsvar (Cluj) în prăvălia din str. Egyetem nr. 1., precum și în atelierul din curte.

on. public muzical surdiens din Cluj, pe care dacă o așezi în vioare și cel mai slab instrument dă tonuri curate pline și puternice, mai de parte lae de vioară fabricație proprie,

Czernoczky Mihály

magazin de ghete.

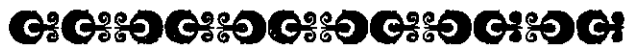
pentru dame și bărbați.

ARAD, Kossuth utca 67.

Fabricație proprie.

Prețuri ieftine.

Ghete de șevro pentru domni	12:40	cor.
» » » » » » » »	11:60	»
» » șevro cu bumbi p. dame	10:90	»
» » cu șirete pentru dame	9:60	»
» » » » » » » »	8:30	»
» » » » » » » »	7:60	»
» » pele de vișel p. dame	9:00	»
Jumătăți de șevro brun	7:60	»
Jumătăți de șevro	7:60	»
Jumătăți de căprioară	6:40	»
Ghete tari de muncitori dela	7:—	cor.
Ghete de copii dela	3:—	cor.

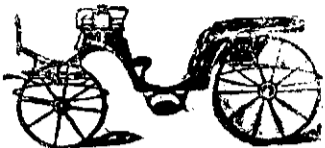

Szeszák F. és Fia

fabrică de trăsuri aranjate cu electricitate

Kolozsvár, Malom-u. 12.

Mare magazin de trăsuri, care îndeștește
— ori-ce pretenții; atelier de reparare. —

Fabrică de calese asortată cu toate mașinele moderne tehnice.

In Cluj și jur e unica fabrică, în care se pregătește fiecare parte a trăsuri: fabricăm roate, facem lucruri de fierar, pielar și de lustruit sub conducerea mea personală, cu prețurile cele mai moderate. — Tinta noastră principală e: lucrare bună și solidă, dar ieftină. — Serviciu prompt. — **Răspundem imediat comandelor din provincie.** — Recomandăm diversele părți de trăsuri, cari se vând; așa numitele „mântuitoare de norolu” cu șezutul închis bine. Fondat în 1870. — Prețurent gratis.

Fondat în anul 1892.

KAULICH ETEL

BUDAPEST
numai IV.,
Szervita-tér
5, félem.

demulteor decorat, cel mai vechi și mai plăcut

atelier
de
corsete

în care se confecționează corsete reform nevătmător sănătății, în față drept, stomacul îl lasă liber, toașa și susțitoarea de piept, strângătoarea de foale și de șolduri, susțitoare de spate, precum și corsete ortopedice după moda irecentă și solidă pe lângă prețurile moderate. — Cataloguri ilustrate și îndrumare pentru luarea măsurii așa în loc ca și în provincie se trimite gratuit cu porto franco.

moderate. — Cataloguri ilustrate și îndrumare pentru luarea măsurii așa în loc ca și în provincie se trimite gratuit cu porto franco.

Se nu mai suferă nimeni!

pentru că poți scăpa de ori-ce durere provenită din răceală prin vestitul

Spirit de gheață (jégzesz).

E singura mângâiere pentru cei ce suferă de podagră ischiași și reumă.

Nu este numai un medicament indispensabil de casă, dar din cauza efectului grabnic și radical chiar o minune.

Di învățător-director Z. Szöke Albert din Panczélcséh îmi scrie următoarele:

Spiritul de gheață l'am primit cu mulțămintă; mi-a făcut o mare bucurie, că în trei rânduri și anume la o durere de măsea, la durere de stomach, la durere de înțepirea gâtului și odată la durere de cap l'am folosit cu deplin succes. Il recomand călduros ori-și-cui, căci e o adevărată binecuvântare pentru cei-ce suferă.

Mai cer 3 sticle mari.

Durerea de dinți și de cap înceată deloc de el.

La oboseală, simț de slăbiciune, la esofarea după lucrul greu, la împunsături din coastă, la scrintituri, la dureri de stomach, de piept și la dureri de foale etc, după o singură frecare omul se simte ca de nou născut.

Minutul **Spirit de gheață** a întrecut D-Tale — toată așteptarea mea, drept aceea mai cer șese sticle mici din acest medicament escelent. Cu deosebită stimă

Kékellő

Josif László, paroch

Dragă Dle apotecar! Binevoește a-mi trimite cu rambursă șase sticle mici din vestitul

Spirit de gheață (jégzesz)

cu întoarcerea poștei; căci au un efect foarte bun și se pot folosi cu un mare rezultat: și-l recomand foarte călduros ori-și-cui.

Dumnezeu să trăiască pe inventatorul spiritului de gheață.

Atkár

Bander Gábor, măsar.

E cu neputință a înșira nenumăratele epistole de recunoștință și mulțămintă, prin cari e laudat **spiritul de gheață.**

Aceste puține specimene dovedesc escelența și marea lui răspândire într'un timp foarte scurt, încât deja are și imitatori.

Inventatorul și unicul său fabricant este:

Szémann Ágoston

apotecar

HATVAN.

3 sticle mari sau 6 sticle mici trimite franco ori-unde.

Prețul: 1 sticlă mare 1 cor. 20 fil., sticlă mică 60 fil.

Fie-care sticlă e sigilată și numele inventatorului se află atât pe sticlă, cât și pe avisul de folosință.

Pe postă numai 3 sticle mari sau 6 sticle mici se poate trimite.

Să ne ferim de imitațiuni.

Provisiuni de mașini cu vapor

LOCOMOBILE

făcător de jirezi de paie

în formă întrebuințată și cu dregere

se pot căpăta pe lângă condiții de plătere foarte favorabilă la firma

SEIFRIED HUGÓ

BUDAPEST, V., str. Katona József 17.

NOXIN

cea mai bună cremă de ghete

cu cheia patentată

Se poate căpăta în toate prăvăliile mai bune

The „Noxin“ Co.

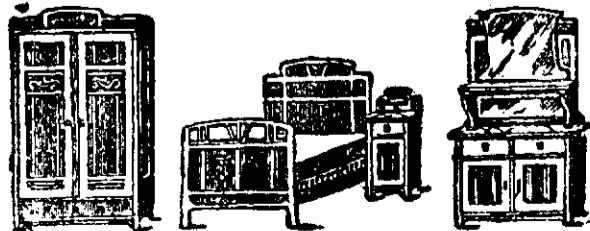
Londra:
E. C. 57 Chisvell Street.

Paris:
125 Bue Montmartre.

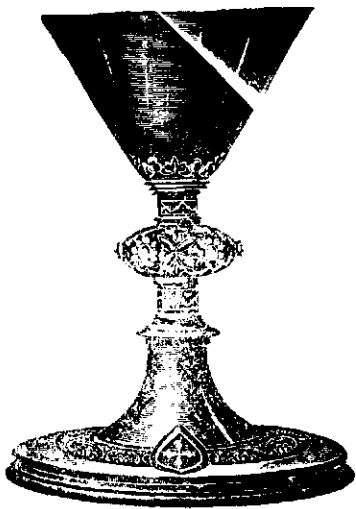
Viena: XVIII/1
Willy Weingärtner
Semper Strasse 13
Telefon 22149.

Budapesta:
Brüder Hochinger.

Avem onoare a aduce la cunoștință on. public că ne-am lărgit atelierul propriu de tapiserie, măsar, strungărie și de mobile, unde putem satisface și gusturile cele mai delicate. Prețurile noastre sunt foarte solide. Lucrul nostru solid și serviciul prompt a fost recunoscut din mai multe părți. Funcționarilor de stat și oficerilor le facem prețuri de favor.

Pelleyné și Schmidt.
Oradea mare, strada Teleky nr. 24.

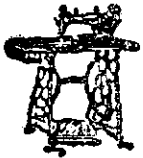

Sárga János

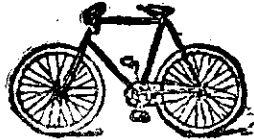
:: argintar și pregător de obiecte artistice ::
Xolozsvárt Mátyás király-tér 12—13.
 Telefon nr. 354. Telefon nr. 354.
 Mari deposit în obiecte de biserică, obiecte de argint ciasornice. Bijuterii specialități engleze și franceze s. a.
Plătire în rate favorabile.
Catalog ilustrat de prețuri gratuit și porto francó.

HAMMER ZS. és TÁRSA

măiestru de articole electrice și fabricant de balanțe (cântare).
ARAD, Piața Boros-Béni, Nr. 1. (în casa dlui Dr. Sever Ispravnic).
 Mare atelier de reparaturi speciale. Mare magazin stabil în biciclete fabricații engleze, americane și germane. Singurul vânzător al mașinei de cusut celebre „VICTORIA”, „OPPEL”, „SINGER” și „MINERVA” cu suneica în formă de roată. **Magazin de balanțe decimale și de bucătărie.**

Mare asortiment în părți de mașini de cusut, articole de montate biciclete și articole de electricitate.

Tot felul de reparațiuni în brașua aceasta pe lângă prețuri moderate și garanție

O păpușă pentru probă numai 5 cor. 50 fileri.

Pregătit cu pânză 9 coroane.

Se află la pregătorul de păpuși de probă

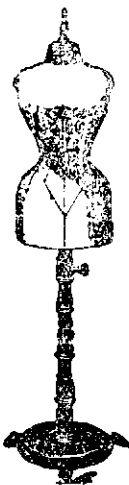
VAJDA SAMU

BUDAPEST, Károly-körút 11. sz.

Mare institut de reparat de păpuși de jucărie.

Preț-curent gratis! Reparare de păpuși!

Vânzare en gros și en detail.

HAINÉ PREOTEȘTI.

Am onoare a aduce la cunoștința on. preoți, că mi-au sosit

stofele negre de primăvară și vară și le păstrez în magazin în mare asortiment. — Mă voi sili ca și până acum să câștig încrederea și mulțumirea on. mei clienți.

Pentru comanda din provincie e de ajuns să se trimită o revereandă de model sau o haină; la dorință însă

mă duc pe cheltuiala proprie până la fața locului.

Primesc confecționarea și repararea odăjdiiilor bisericesti, cu prețuri moderate. Prăvălia: Lângă casina națională, casa Balog György. Szabadka. Vesselényi ut.

Hadnagy István, croitor de haine civile și preotești.

Prăvălie nouă!

Prăvălie nouă!

Mare prăvălie de ciasornice și bijuterii în Arad

Am onoare a aduce la cunoștința on. public că am deschis în **Arad, colț cu strada Forray și Rákoczy** (lângă împletitoarea de ciorapi Szállassy) corespunzător pretențiilor de azi

o prăvălie de ciasornice și bijuterii

unde primesc tot felul de reparaturi de ciasornice cu garanție pe 3 ani. Țin în depozit tot felul de ciasornice de buzunar, de perete și pendule precum și obiecte de aur și argint, execuția cea mai fină. Primesc bilete de amanet și rușturi de aurar, prețuri mari, sau le schimb. Solicit părținirea on. public, cu dinstinsă stimă
HIRSCH JENŐ, ceas. și aurar.

Aduc la cunoștința m. on. public românesc, că în **strada Deák Ferencz, nr. 7,**

lângă prăvălia-băcănie Berger și orologerul Valenta,

am deschis un **atelier de spălat și călcat**

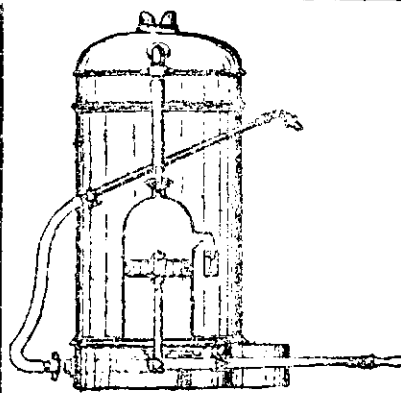
după toate receririle moderne și sub titlul: de cocostârc.

Scopul meu principal e să câștig printr'o muncă onestă și serviciu curat și pe mai departe sprijinul on. meu public. În urma petrecerii mele de timp mai îndelungat în străinătate sunt în plăcuta poziție de a da tot ce e mai bun în bresla mea. — Rufele de spălat le pot transporta la mine dela casa respectivului.

Comande din provincie se fac repede și punctual. On. sprijin cere: **Özv. Steinbrecher Jánosné** proprietar de atelier de curățit.

Nou! INDUSTRIE MAGHIARĂ! **Nou!**

Cele mai bune stropitoare de vil ale prezentului.

Succesul universal al unei invențiuni - maghiare!
 Descoperirea lui LUGOSI FERENCZ.

A cutreierat deja lumea întreagă și o folosesc cei mai renumiți proprietari de vil

Stropitoarea de vil

fiindcă e cea mai bună, cea mai perfectă din timpul prezent și se economisește mult timp și materie, nu se strică, garanție pe 5 ani. Singurul fabricant:

Lugosi Ferencz în Gzegléd.

Nou! Catalog de prețuri gratuit și porto franco. **Nou!**

Prima fabrică de umbrele de ploaie și de soare, din Sibiiu

RECOMANDĂ:

asortimentul bogat de umbrele de ploaie și de soare, fabricație proprie, dela execuția cea mai simplă până la cea mai complicată. Se primește asemenea umbrele de îmbrăcat din nou cu stoffe de calitate cea mai bună ce o are în depozit, cu prețuri favorabile. Solicită încrederea on. public:

J. Oestreicher, fabricant de umbrele. - Sibiiu, Grosserring 18.

